

Moderne tijd

11 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Het kenmerkend aspect 'moderne vorm van imperialisme' (of een omschrijving daarvan) wordt geïllustreerd door het optreden van Nederland dat zijn gezag over Nederlands-Indië wilde verstevigen / het bestuur in eigen hand wilde houden 2
- Het kenmerkend aspect 'vormen van verzet tegen het West-Europese imperialisme' (of een omschrijving daarvan) wordt geïllustreerd door de navolging die Sultan Taha kreeg met zijn verzet tegen de Nederlandse overheersing 2

12 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Deze regeling betekende voor de liberalen een compromis, want staatsaanleg van spoorwegen hield een grote overheidsbemoeienis in, (waar liberalen tegen zijn) maar exploitatie door particulieren geeft de particuliere ondernemer/de markt de vrije hand (wat wel aansloot bij de ideeën van de liberalen) 2
- De aanleg van (meer) spoorwegen zou de Industriële Revolutie kunnen stimuleren, omdat het vervoer van grondstoffen/producten sneller/omvangrijker kon worden, waardoor de industrie zich zou kunnen uitbreiden/ontwikkelen / afzetmarkten kon bereiken 2

13 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- De tekenaar voorziet dat de Duitse eenheid tot stand komt door het militaire overwicht van Pruisen 1
- wat blijkt uit het onderschrift / de verwijzing naar de *Pickelhaube* 1
- Deze voorspelling is uitgekomen, want de Duitse eenheid kwam tot stand (in 1871, na de overwinning in de Frans-Duitse oorlog), met een hoofdrol voor het Pruisische leger 2

Opmerking

Alleen als de hoofdrol van Pruisen in de uitroeping van het keizerrijk wordt genoemd, worden 2 scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

14 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Groeiend nationalisme zorgde ervoor dat er pressiegroepen ontstonden die aanstuurden op het verkrijgen/uitbreiden van koloniaal bezit. Hieraan werd tegemoetgekomen met de *Weltpolitik* 2
- Snelle industrialisatie vergrootte de behoefte aan koloniale grondstoffen en afzetmarkten die in de koloniën (bijvoorbeeld Oost-Afrika/Namibië) konden worden gevonden. De *Weltpolitik* voldeed aan deze belangen van het Duitse bedrijfsleven 2

15 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Hindenburgs plan stelt alle hulpbronnen/industrie/landbouw / het hele volk in dienst van de oorlogvoering, waardoor zijn plan past bij een totale oorlog (wat kenmerkend is voor de oorlogvoering in de twintigste eeuw).

16 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Een economisch motief is, dat de Verenigde Staten Duitsland als afzetmarkt wilden gebruiken en daarom de Republiek van Weimar er bovenop probeerden te helpen / daarom de herstelbetalingen weer op gang wilden krijgen zodat Engeland en Frankrijk hun oorlogsleningen aan hen konden afbetalen 2
- Het Dawesplan zou bij kunnen dragen aan het machtsevenwicht in Europa, omdat een sterker Duitsland een tegenwicht kon bieden aan Frankrijk (en Groot-Brittannië), dat in 1924 nog oppermachtig was 2

17 maximumscore 3

Kern van juist antwoord is:

- De appeasementpolitiek houdt de concessiepolitiek (of een omschrijving daarvan) (van Groot-Brittannië en Frankrijk) aan Hitler/Duitsland in 1
- Dit gesprek toont aan dat Hitler gebiedsuitbreidings/*Lebensraum* in Oost-Europa wil 1
- Door met oorlog te dreigen probeert Hitler het Westen af te houden van ingrijpen (om zijn expansie naar Oost-Europa te blokkeren) 1

18 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Het Duitse leger kan Polen makkelijker binnenvallen, omdat Hitler door de afspraken met de Sovjet-Unie/Stalin / het Molotov-Ribbentroppact een tweefrontenoorlog had voorkomen / omdat de Duitse inval door de Sovjet-Unie werd gedekt.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Deze bron levert betrouwbare informatie voor een onderzoek naar de rol van de Verenigde Staten, omdat dit het (geheime) verslag is van de consul / een Amerikaanse overheidsfunctionaris die getraind is in het weergeven van belangwekkende informatie 1
- Je kunt twijfelen aan de betrouwbaarheid van de informatie uit deze bron, omdat de hoge generaal belang kan hebben gehad bij het laten lekken van deze informatie / de mogelijke reactie van de Verenigde Staten op het Duitse optreden wil peilen 1

20 maximumscore 3

Een juist antwoord bevat de volgende elementen:

- De nationaalsocialistische rassenleer: Himmler neemt maatregelen om ervoor te zorgen dat er meer kinderen van goed bloed (ariërs) geboren worden 1
- Het militaristische karakter van het nationaalsocialisme: Himmler noemt de soldaten dapper / gaat ervan uit dat mannen bereid zijn te sterven voor hun land 1
- Het (één)leidersprincipe van het nationaalsocialisme: Himmler gaat uit van (onvoorwaardelijk) geloof in de Führer 1

Opmerking

Alleen met een juiste verwijzing naar de bron wordt 1 scorepunt toegekend.

21 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- De situatie naar aanleiding waarvan de prent gemaakt is, is de Blokkade van Berlijn 1
- waarover Jordaan de mening weergeeft, dat de Sovjet-Unie/Stalin de Westerse geallieerden probeert af te schepen met een klein stukje (taart) / de Westerse geallieerden zoveel mogelijk buiten Berlijn wil houden / buitenspel zet / machteloos laat toekijken 2

22 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Chroesjtsjov beschrijft Stalin als een machtswellusteling 1
- wat ertoe zou kunnen leiden dat Chroesjtsjov voor de Westerse wereld acceptabel wordt als gesprekspartner (en daarmee zijn politiek van vreedzame co-existentie zal ondersteunen) / minder bedreigend overkomt / het vijandbeeld in het Westen hierdoor kan verzachten 2

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

Chroesjtsjov valt de communistische leider Stalin af in zijn rede, wat de Hongaren stimuleert om zich ook kritisch uit te laten / in opstand te komen tegen de communistische partij in hun land (wat leidt tot de Hongaarse Opstand).

24 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Het kenmerkend aspect 'ontwikkeling van pluriforme en multiculturele samenlevingen' (of een omschrijving daarvan) kan hiermee worden geïllustreerd, want de (Turkse) gastarbeiders die naar Nederland zijn gekomen willen graag hun eigen (eet)cultuur behouden/overdragen.

25 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- In 1956 kiest het bewind in Hongarije voor een meer onafhankelijke koers tegenover de Sovjet-Unie, in 1968 doet het bewind in Tsjechoslowakije hetzelfde 1
- Zowel in 1956 als in 1968 vallen Sovjet-tanks een Oost-Europees land binnen om een einde te maken aan de nieuwe koers 1
- Zowel in 1956 als in 1968 reageren de Verenigde Staten niet-militair / laten zij de Sovjet-Unie haar gang gaan in de eigen invloedssfeer 1

26 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Uit de bron blijkt dat de economie van de Sovjet-Unie niet in staat is om moderne consumptiegoederen te produceren, waaruit je kunt afleiden dat de Sovjet-Unie ook niet in staat is / zal zijn een moderne, technologisch hoogontwikkelde wapenindustrie te handhaven (die nodig is voor het meedoen aan de wapenwedloop).

27 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Uit de reactie van de Russische officieren blijkt, dat de bevolking van de Sovjet-Unie door de staat afgesloten is van informatie over het buitenland, wat verklaart dat de Russische officieren niet op de hoogte zijn van de rijkdom in de Verenigde Staten / ervan uitgaan dat de inlichtingendienst erop uit is de Verenigde Staten beter voor te stellen dan ze zijn.

28 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

De noodzaak om dit soort bijeenkomsten te houden valt weg nadat de Sovjet-Unie na 1989 uit elkaar valt en de Koude Oorlog daarmee tot een einde komt / het verdrag niet meer van belang is.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De 'dreiging van een atoomoorlog' (of een omschrijving daarvan) zal door het plaatsen van nieuwe raketten / zal met het doorgaan van de wapenwedloop groter worden, wat protesten uitlokt tegen de plaatsing van die (nieuwe) kernwapens / 'de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen' (of een omschrijving daarvan) zorgt ervoor dat (massa)demonstraties tegen het regeringsbeleid/het gezag op grote schaal voorkomen 2
- In de Sovjet-Unie worden deze demonstraties op dat moment toegejuicht, omdat de Sovjet-Unie de wapenwedloop economisch bijna niet kan volhouden / onder druk staat te reageren op het SDI-initiatief (van Reagan) / omdat hieruit steun blijkt vanuit het Westen / de verdeeldheid in het Westen blijkt 2